

OPETUSSUUNNITELMA

Puutarhatalouden perustutkinto Puutarhuri

Puutarhatuotannon osaamisala

Viheralan osaamisala

Kukka- ja puutarhakaupan osaamisala

Tutkinnon oppilaitoskohtainen
opetussuunnitelma koskee

- näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta
- oppisopimuksen tietopuolisia opintoja

Voimassa 1.8.2015 alkaen

Tutkinnon oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma

Tutkintokohtainen opetussuunnitelma on tarkoitettu käytettäväksi yhdessä tutkinnon perusteiden ja Etelä-Savon ammattiopiston pedagogisen ohjelman kanssa.

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
1 PUUTARHALOUDEN PERUSTUTKINTO	4
1.1 Ammattialan kuvaus.....	4
1.2 Tutkinnon muodostuminen.....	5
1.3 Tutkinnon rakenne ja tutkinnon osien tarjonta Etelä-Savon ammattiopistossa.....	6
1.4 Tutkinnon osien suorittamisjärjestys ja toteutustavat	7
1.5 Alan ammatit – opintopolkuesimerkkejä	7
2 AMMATILLISET TUTKINNON OSAT	9
2.1 PAKOLLISET TUTKINNON OSAT	9
2.1.1 Työskentely puutarha-alalla (25 osp).....	9
2.1.2 Yrittäminen puutarha-alalla (20 osp).....	11
2.2 PUUTARHATUOTANNON OSAAMISALAN PAKOLLINEN TUTKINNON OSA	13
2.2.1 Puutarhakasvien tuottaminen (60 osp)	13
2.3 VIHERALAN OSAAMISALAN PAKOLLINEN TUTKINNON OSA	16
2.3.1 Viheralueiden rakentaminen ja ylläpitotöiden tekeminen (60 osp)	16
2.4 KUKKA- JA PUUTARHAKAUPAN OSAAMISALAN PAKOLLINEN TUTKINNON OSA	18
2.4.1 Asiakkaiden palveleminen ja myymälätyöskentely kukka- tai puutarhakaupassa (60 osp).....	18
2.5 VALINNAISET TUTKINNON OSAT	21
2.5.1 Taimitarhakasvien tuottaminen (15 osp).....	21
2.5.2 Kasviryhmän tuottaminen (10 osp).....	22
2.5.6 Viheralueiden kivitöiden tekeminen (15 osp)	23
2.5.9 Viherrakentamisen kasvien käyttäminen pihasuunnittelussa (10 osp)	25
2.5.10 Puuvartisten kasvien hoitaminen (10 osp).....	26
2.5.11 Kukkasidontatöiden tekeminen (10 osp)	28
2.5.13 Tilojen tai tapahtumien koristelu ja näyttelytoiminta (10 osp)	29
2.5.15 Vihersivustuskasvien istutus- ja huoltotyöt (10 osp)	31
2.5.16 Asiakkaiden neuvominen puutarhamyymälässä (10 osp).....	32
2.5.17 Yritystoiminnan suunnittelu (15 osp).....	34
2.5.18 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta.....	35
2.5.19 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta.....	36
3 YHTEISET TUTKINNON OSAT	36
4 VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT	36
5 TUTKINTOA YKSILÖLLISESTI LAAJENTAVAT TUTKINNON OSAT.....	36
6 KAIKKIA PERUSTUTKINTOJA KOSKEVIA YHTEISIÄ OHJEITA.....	36
6.1 Arviointi	36
6.2 Työssäoppiminen	39
6.3 Ohjaus	40

Liitteet [Puutarhatalouden perustutkinnon perusteet 2015](#) (Opetushallitus)

www.esedu.fi –sivuston [Opetussuunnitelmat](#)-alasivulta löytyvät mm.

- Pedagoginen ohjelma liitteineen
- Näyttötutkintotoiminnan suunnitelma

Etelä-Savon ammattiopiston ammatillisen perustutkinnon suorittamista ohjaa **tutkintokohtainen opetussuunnitelma**. Tämä opetussuunnitelma on tarkoitettu sekä ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoille että perustutkintoa näyttötutkintona suorittaville. Opetussuunnitelma perustuu **tutkinnon perusteisiin**, joka on Opetushallituksen antama määräys koulutuksen järjestäjille. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 630/1998 (muutos 787/2014) mukaan Opetushallitus määrää perustutkinnon perusteissa tutkintonimikkeet, tutkinnon muodostumisen, tutkintoon sisältyvät tutkinnon osat sekä tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet ja osaamisen arvioinnin. Jokaisesta tutkinnon osasta on linkki OPH:n [ePerusteet](#)-palveluun, josta saa tarkat tiedot tutkinnon osan arviointikriteereistä.

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa sisältää mm. ammattialan kuvauksen, tutkinnon muodostumisen, tutkinnon rakenteen ja tutkinnon osien tarjonnan, suorittamisjärjestyksen ja toteuttamistavat, esimerkkejä opintopoluista sekä kaikkia perustutkintoja koskevia yleisiä ohjeita. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä opettajien, työelämän edustajien ja opiskelijoiden kanssa, ja sen on vahvistanut oppilaitoksen johtoryhmä. Kaikkien perustutkintojen opetussuunnitelmat ovat nähtävillä oppilaitoksen internetsivujen (www.esedu.fi) [Opetussuunnitelmat](#)-alasivulla.

Tutkintokohtaiset opetussuunnitelmat ovat osa Etelä-Savon ammattiopiston Pedagogista ohjelmaa, joka toimii samalla oppilaitoksen **tutkintokohtaisten opetussuunnitelmien** lakisääteisenä **yhteisenä osana**. Pedagoginen ohjelma sisältää pedagogisen toiminnan ja kehittämisen linjaukset sekä ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavan koulutuksen opetussuunnitelmaa koskevat lakisääteiset päätökset. Ohjelman kokonaisuuteen kuuluu tämän asiakirjan lisäksi erilaisia opetuksen järjestämistä koskevia suunnitelmia.

Kullekin peruskoulutuksena tutkintoa suorittavalle opiskelijalle laaditaan opetussuunnitelman pohjalta oman henkilökohtaisen opiskelusuunnitelma (HOPS). HOPS on opiskelun suunnitteluun, yksilöllisiin valintoihin, opinnoissa etenemiseen liittyvä asiakirja Wilmassa. Opiskelija saa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadintaan ja sen toteutumisen seurantaan ohjausta sekä ryhmänohjaajalta että opinto-ohjaajalta. Opiskelijaa tekee HOPSissa omaa oppimistaan koskevia päätöksiä ja sitä voi tarvittaessa muuttaa ja muokata opintojen edetessä.

Jokaiselle näyttötutkinnon suorittajalle laaditaan henkilökohtaistamisen suunnitelma, joka käsittää hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisen. Henkilökohtaistamisen suunnitelma dokumentoidaan Wilmaan.

Oppisopimusopiskelijoille tehdään henkilökohtainen opiskeluohjelma, HEO.

1 PUUTARHALAUDEN PERUSTUTKINTO

1.1 AMMATTIALAN KUVAUS

Puutarha-alan tehtävänä on tuottaa turvallisia ja korkealaatuisia tuotteita ja palveluja laajeneville markkinoille. Puutarhurit täyttävät asiakkaiden toiveita päivittäisissä ruokaostoksissa, puutarhan rakentamisessa ja kukkasidontatöiden toteuttajina arkeen ja juhlaan.

Puutarhatuotannossa puutarhuri vastaa kuluttajien kysyntään tuottamalla vihanneksia ja koristekasveja. Puutarhatuotannon osaajat työskentelevät kukka-, vihannes-, marja- ja hedelmäviljelyn sektoreilla tai taimitarhatuotantoon erikoistuneissa yrityksissä. Alalla voidaan myös erikoistua esimerkiksi yrttien viljelyyn tai toteuttaa viljelyä luomuna. Lähimarkkinoiden puutarhatuotteet ovat ympäristöystävällisiä valintoja ruokapöytiin sekä sisä- ja ulkotiloihin

Viheralalla elinympäristöjen viihtyvyys- ja turvallisuusvaatimukset korostavat viheralalla tarvittavaa monipuolista ammattitaitoa viheralueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa. Viheralan osaajat työskentelevät viheralueiden rakentamisessa ja ylläpidossa puistoissa ja pihossa sekä taajamametsissä, golfkentillä ja erilaisilla virkistysalueilla. Viheralan puutarhurien luomassa kauniissa ja toimivassa puistossa viihdytään ja nautitaan ympärivuoden.

Kukka- ja puutarhakaupassa puutarhurin tehtävänä on tuotteiden ja palveluiden myynti asiakkaille. Alan osaajat työskentelevät kukkakaupoissa ja puutarhamyymälöissä myynti-, neuvonta-, kukkasidonta- ja kasvienhoitotehtävissä työntekijöinä tai itsenäisinä ammatinharjoittajina. Kukka- ja puutarhakaupan osaajan kädentaidot ja esteettinen näkemys näkyvät sisätilojen sisustuksessa ja somistuksessa. Puutarhuri täyttää asiakkaan mielikuvat vuodenaikojen ja sesonkien mukaan.

Kaikkia alan toimintoja ohjaa laadun hallinta, elinympäristöjen viihtyvyys, ympäristöystävällisyys, turvallisuustekijät sekä kestävä kehityksen mukaiset toimintatavat. Korkeatasoinen kehittyvä viljelyteknologia on keskeistä suurimmissa kasvihuoneyrityksissä.

Etelä-Savon ammattiopistossa on tarjolla näyttötutkintona aikuisille puutarhatalouden perustutkinnon kaikki kolme osaamisalaa: puutarhatuotanto, viherala sekä kukka- ja puutarhakauppa. Toimimme koulutuskentässä alan koulutuksen tarjoajana laajalla toimialueella, joka kattaa Etelä-Savon maakunnan lisäksi aluetta ympäröiviä maakunta-alueita mm. Etelä-Karjalan, Itä-Hämeen, Pohjois-Savon ja Keski-Suomen maakunnissa. Puutarhurikoulutuksen tarjoajana meidän on siksi oltava monipuolinen, mitä näkökohtaa painottaa myös yhteistyöverkostomme rakenne sekä puutarhaelinkeinojen merkitys ja asema Etelä-Savon maakunnassa.

Puutarha-alalla onkin hyvin itsenäinen rooli luonnonvara-alan elinkeinojen joukossa Etelä-Savossa. Maakunnassa on runsaasti esimerkkejä puutarha-alan yrityksistä, joilla on keskeinen merkitys alueellisina työnantajina. Puutarha-alalle on ominaista pienten kesäkukkaviljelmien sekä avomaan marja- ja vihannesviljelmien sijoittuminen tasaisesti ympäri maaseutua. Tällaiset yritykset markkinoivat tuotteitaan suoraan tiloilta sekä torimyyntinä. Toisaalta alueellemme sijoittuu myös valtakunnallisestikin näkyviä ja merkittäviä yrityksiä, joissa tuotetaan kaikkien tuntemia ruukkusalaatteja ja miljoonittain sipulikukkkia.

Maakuntamme kaupunki- ja kuntakeskuksissa toimivat kukka- ja puutarhakaupan yritykset palvelevat paitsi taajamien vakituista väestöä niin myös lomamaakuntamme kesäasukkaita ja matkailijoita.

Lähinnä taajamiin keskittyvä pihojen ja julkisten viheralueiden rakentaminen ja ylläpito on siirtynyt yksityisille toimijoille. Etenkin kesäasuntojen edelleen kasvussa oleva määrä luo kuitenkin lisää edellytyksiä viheralan yrityksille.

Puutarha-alan **työelämäfoorumimme** on ollut aktiivinen toimintojemme kehittäjä foorumitoiminnan perustamisesta lähtien. Kun Otavan Koulutilan oppimisympäristöt ovat jatkossa vain rajoitetusti käytössä, olemme panostamassa työelämäyhteistyötä entistä tiiviimmäksi. Laajennamme toimintaa uusiin kumppaneihin, teemme opetustyötä yhdessä yritysten kanssa heidän toimintaympäristöissään ja toteutamme työssäoppimisjaksot.

Varmistamme **osaamisperusteisuuden** toteutumisen ottamalla lähtökohdaksi opetuksen suunnittelulle yhteistyöyrityksissämme toteutuvat vuodenaikojen ja sesonkien mukaiset työprosessit.

Koulutuksellamme on toimivat **kansainväliset** yhteydet opiskelijavaihdon kohteisiin. Opiskelijoiillamme on mahdollisuus lähteä vaihtoon mm. Viroon, Hollantiin, Ruotsiin ja Unkariin. Opiskelijavaihto em. kohdemaista toimii myös vastavuoroisesti.

1.2 TUTKINNON MUODOSTUMINEN

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavan perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä (osp).

Perustutkinto muodostuu

- ammatillisista tutkinnon osista (135 osaamispistettä),
- yhteisistä tutkinnon osista (35 osaamispistettä) ja
- vapaasti valittavista tutkinnon osista (10 osaamispistettä).

Näyttötutkinnot muodostuvat ammatillisista tutkinnon osista.

Osaamispisteet (osp) koskevat vain ammatillista peruskoulutusta (ns. nuorten koulutusta).

Tutkintojen osittainen rakenne mahdollistaa tutkinnon osien suorittamisen myös muissa oppilaitoksissa, mutta Etelä-Savon ammattiopisto ei pääsääntöisesti vastaa niistä aiheutuvista järjestelyistä ja kustannuksista, lukuun ottamatta lukio-opintoja.

Tutkinnon rakenteen kuvaus löytyy tutkinnon perusteista ja Opetushallituksen ylläpitämästä opintopolku.fi ePerusteet – palvelusta:

- ammatillinen aikuiskoulutus (näyttötutkinto): [Tutkinnon muodostuminen](#)

1.3 TUTKINNON RAKENNE JA TUTKINNON OSIEN TARJONTA ETELÄ-SAVON AMMATTIOPISTOSSA

Seuraavassa taulukossa esitetään tutkinnon rakenne ja tutkinnon osien tarjonta Etelä-Savon ammattiopistossa. Muodostumistaulukon numerointi noudattaa tutkinnon rakennetta kuvaavan taulukon ja tämän tutkintokohtaisen opetussuunnitelman numerointia.

Tutkinnon rakenne ja tutkinnon osien tarjonta Etelä-Savon ammattiopistossa <i>Osaamispisteet koskevat vain ammatillista peruskoulutusta. Näyttötutkinnot muodostuvat vain ammatillisista tutkinnon osista. Taulukon numerointi noudattaa tutkinnon perusteiden numerointia.</i>	Osaamispisteet (osp)	Ammatillinen peruskoulutus	Näyttötutkinto
PUUTARHATALOUDEN PERUSTUTKINTO, puutarhuri			
2 Amatilliset tutkinnon osat	135	-	x
2.1 Pakolliset tutkinnon osat	45	-	x
2.1.1 Työskentely puutarha-alalla	25	-	x
2.1.2 Yrittäminen puutarha-alalla	20	-	x
2.2 Puutarhatuotannon osaamisalan pakollinen tutkinnon osa	60	-	x
2.2.1 Puutarhakasvien tuottaminen	60	-	x
2.3 Viheralan osaamisalan pakollinen tutkinnon osa	60	-	x
2.3.1 Viheralueiden rakentaminen ja ylläpitötöiden tekeminen	60	-	x
2.4 Kukka- ja puutarhakaupan osaamisalan pakollinen tutkinnon osa	60	-	x
2.4.1 Asiakkaiden palveleminen ja myymälätyöskentely kukka- tai puutarhakaupassa	60	-	x
2.5 Valinnaiset tutkinnon osat	30	-	x

2.5.1 Taimitarhakasvien tuottaminen	15	-	x
2.5.2 Kasviryhmän tuottaminen*	10	-	x
2.5.6 Viheralueiden kivitöiden tekeminen	15	-	x
2.5.9 Viheralueiden kasvien käyttäminen pihasuunnittelussa	10	-	x
2.5.10 Puuvartisten kasvien hoitaminen	10	-	x
2.5.11 Kukkasideontatöiden tekeminen	10	-	x
2.5.13 Tilojen tai tapahtumien koristelu ja näyttelytoiminta	10	-	x
2.5.15 Viher sisustuskasvien istutus- ja huoltotyöt	10	-	x
2.5.16 Asiakkaiden neuvominen puutarhamyymälässä	15	-	x
2.5.17 Yritystoiminnan suunnittelu	15	-	x
2.5.18 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, 10–15 osp		-	x
2.5.19 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta		-	x
<i>*Opiskelija voi valita tutkinnon osan 2.5.2 useamman kerran kohdennettuna eri kasviryhmiin.</i>			

1.4 TUTKINNON OSIEN SUORITTAMISJÄRJESTYS JA TOTEUTUSTAVAT

Opintotarjonta voi vaihdella lukuvuosittain ja paikkakunnittain.

Opintotarjonta suunnitellaan lukuvuosittain ryhmä- ja paikkakunta-kohtaisiin jaksotussuunnitelmiin.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS), näyttötutkinnossa tutkinnon suorittajan henkilökohtaistaminen ja oppisopimuskoulutuksessa opiskelijan henkilökohtainen opiskeluohjelma vaikuttavat yksilöllisesti opintojen etenemisaikatauluun.

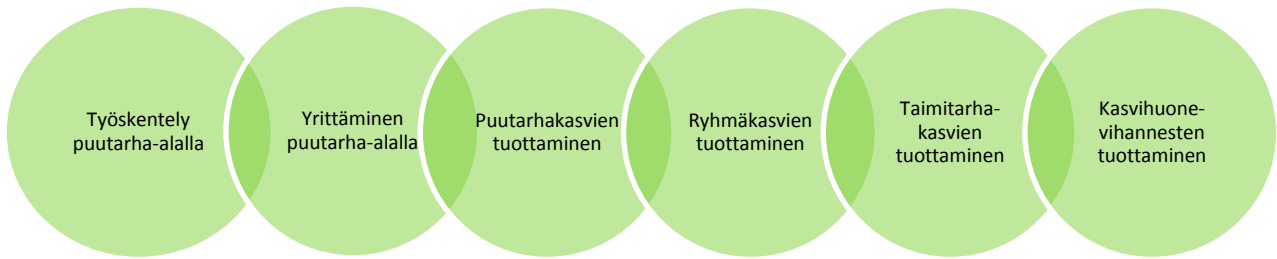
1.5 ALAN AMMATIT – OPINTOPOLKUESIMERKKEJÄ

Puutarhatuotannon osaamisala

Puutarhatuotannon osaamisalan suorittanut puutarhuri sijoittuu työelämässä kasvihuone- ja avomaapuutarhaviljelyn erilaisiin työtehtäviin (kasvihuonepuutarhuri, puutarhatyöntekijä, taimitarhatyöntekijä ym.).

Tässä esitetyn 'Puutarhatuotannon polun' kulkeneella puutarhurilla on vankka osaaminen puutarhaviljely-yritysten työtehtäviin. Kasvihuoneviljelyn osaajana hän kasvattaa kuluttajien tarpeisiin niin laadukkaat kesäukat kuin myös maukkaat vihannekset. Toisaalta hänellä on valmiudet toimia työntekijänä koristekasvituotannossa taimitarhoilla.

PUUTARHATUOTANNON POLKU

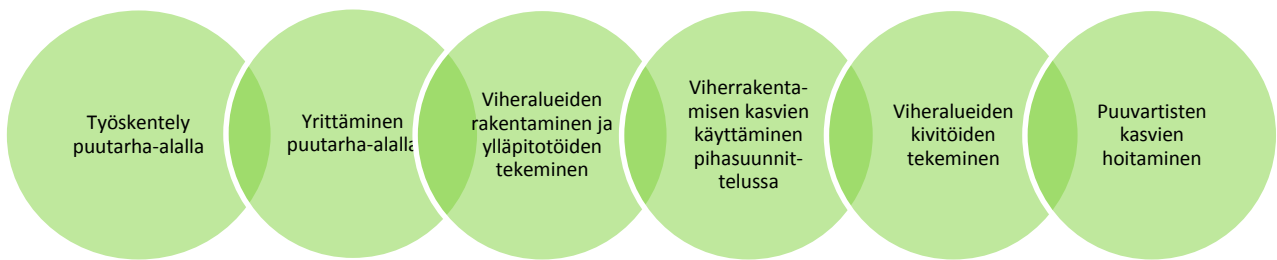

Viheralan osaamisala

Viheralan osaamisalan suorittanut puutarhuri sijoittuu työelämässä viheralueiden rakentamisen tai ylläpidon erilaisiin työtehtäviin (viherrakentaja, viheralueiden hoitaja, hautausmaan hoitaja ym.)

Tässä esitetyn 'Viheralan polun' läpi käyneellä puutarhurilla on vahva kasviosaaminen. Hän tuntee kasvien käytön mahdollisuudet, hoitaa oikeaoppisesti kasvillisuusalueet ja osaa rakentaa viheralueita myös kivimateriaaleja hyödyntäen.

VIHERALAN POLKU

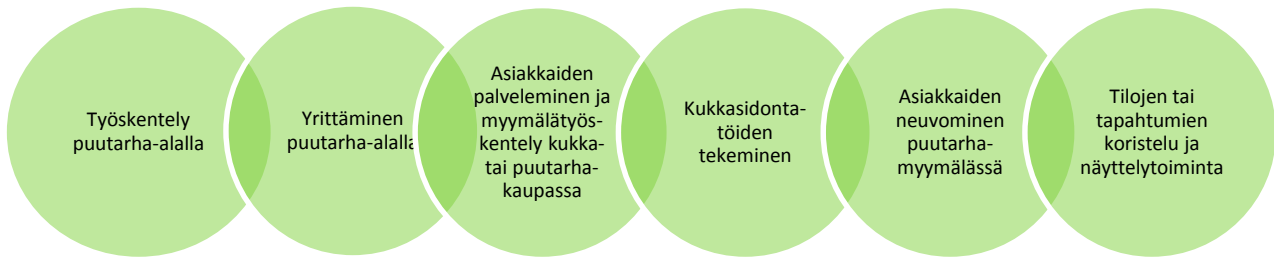
Kukka- ja puutarhakaupan osaamisala

Kukka- ja puutarhakaupan osaamisalan suorittanut puutarhuri sijoittuu työelämässä kukkakauppoihin tai puutarhamyymälöihin asiakaspalvelu- ja myyntitehtäviin (puutarhakaupan myyjä, kukkakaupan työntekijä, viherkasvihoitaja ym.).

Tässä esitetyn 'Puutarhamyymälän polun' kulkenut puutarhuri tekee sujuvasti kukkakaupan erilaiset sidontatyöt tai toimii puutarhamyymälän työntekijänä palvelen kasvi- ja tuotetuntemuksensa avulla kotipihojen rakentajia heidän valintaongelmissaan.

PUUTARHAMYYJÄN POLKU

2 AMMATILLISET TUTKINNON OSAT

2.1 PAKOLLISET TUTKINNON OSAT

2.1.1 TYÖSKENTELY PUUTARHA-ALALLA (25 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- tunnistaa alan töissä puutarhakasveja (liite 2)
- lisätä ja istuttaa puutarhakasveja
- hoitaa tavanomaisia puutarhakasveja
- toimia asiakaspalvelutilanteessa puutarha-alan eri tehtävissä
- käyttää päivittäisissä ja kausittaisissa puutarhatöissä koneita, laitteita ja työkaluja kuten traktoria, jysintä, ruohon- ja siimaleikkuria sekä pientyövälineitä
- huolehtia työtehtäviinsä kuuluvasta jätehuollosta
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveystaitat
- ottaa työssään huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden sekä lainsäädännön
  - opiskelijalla tai tutkinnon suorittajalla on ajantasaisen kasvinsuojelulainelainsäädännön mukainen tutkinto
  - työturvallisuuskortin suorittamiseen vaadittavat valmiudet
  - omaa tiedollisesti ja taidollisesti EA1 vastaavat taidot
- ylläpitää työkykyä
- käyttää työtehtäväänsä kuuluvia suojaimia
- edistää kestävä kehityksen toimintatapoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa suunnittelemalla omaa työtään ja tekemällä turvallisesti koneita, laitteita, välineitä ja materiaaleja hyödyntäen ajankohtaisia puutarha-alan lisä-, hoito- ja asiakaspalvelutehtäviä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista: [Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti. Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Kasvintuntemus	<ul style="list-style-type: none"> alan töissä tarvittavien puutarhakasvien monipuolinen tunnistaminen puutarhakasvien tieteellisten nimien osaaminen (kasvisuvut ja lajit) <p>(ks. tutkinnon peruste suosituslista ss. 149 - 156)</p>	<ul style="list-style-type: none"> kasvien opiskelu näytekasvimailla ja vierailukohteissa tunnistettavien kasvien osaaminen tarkistetaan kasvitenttien avulla
Puutarhurin työt	<ul style="list-style-type: none"> puutarhakasvien lisääminen, istuttaminen ja hoitaminen kasvutekijöiden merkitys puutarha-alan eri työkokonaisuuksissa alan erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa toimiminen puutarha-alan toimintaympäristö puutarhatuotannon, puutarhakaupan ja viheralan työkokonaisuuksissa	<ul style="list-style-type: none"> ryhmämuotoisen lähiopetuksen lisäksi oppilaitoksen oppimisympäristöt yrittäjien opetuskohteet yhteistyöverkoston puutarhat, kaupat ja viheralueet puutarha-alan tunnetuimmat opintomatkakohteet eri osaamisaloilla
Puutarha-alan oheistyöt	<ul style="list-style-type: none"> turvallinen työskentely ja suojainten käyttö	<ul style="list-style-type: none"> koneiden ajoharjoitukset oppilaitoksella

	<ul style="list-style-type: none"> • puutarha-alalla käytettävien koneiden ja laitteiden käyttäminen • keskeisten tieto- ja viestintätekniikkataitojen hallinta • kestävän kehityksen periaatteiden edistäminen puutarha-alalla • työprosesseihin liittyvän jätehuollon järjestäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • työturvallisuusasioiden opiskelu käytännön työtilanteissa • tvt-taitojen perusopetus • tutustuminen kestävän kehityksen toimintoihin puutarha-alalla sekä lähiympäristössä
Vaadittavat erillispätevydet		Muuta huomioitavaa
Suosittelaa ensiavun peruskurssia (EA1), (kaikki osaamisalat) 1.opintovuonna		
Suosittelaa Hygieniapassia (Kukka- ja puutarha-kaupan sekä Puutarhatuotannon osaamisalat)		
Suosittelaa Tieturva1- korttia (Viheralan osaamisala) osaamisalavalinnan jälkeen ennen työssäoppimista, 1.opintovuonna		
Ajantasainen kasvinsuojelulainsäädännön mukainen tutkinto, 1.opintovuonna		
Suosittelaa Työturvallisuuskorttia (kaikki osaamisalat) 1.opintovuonna		

2.1.2 YRITTÄMINEN PUUTARHA-ALALLA (20 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- arvostaa ammattiaan ja ottaa huomioon toiminnan vastuullisuuden tuottaessaan tuotteita elintarvikkeiksi tai tarjotessaan puutarha-alan palveluja
- hakea tietoa alalta ja elinkeinoaan koskevista määräyksistä ja lainsäädännöstä
- kehittää itsensä työllistämiseen tähtäviä asiakaslähtöisiä yritysideoita
- kilpailuttaa ja laatia tarjouksia
- perustaa yrityksen
- suunnitella tuotannon ja toiminnan kannattavuutta
- laatia yrityksen veroilmoituksen asiantuntijan avulla
- laatia yritykselleen ympäristöä säästävän toimintasuunnitelman
- markkinoida ja hinnoitella tuotteita ja palveluja
- ottaa huomioon yrittämiseen liittyviä riskejä
- toimia työntekijänä tai työnantajana
- käyttää työterveyshuollon palveluja

- seurata alansa kehitystä ja yhteistyömahdollisuuksia
- toimia yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä puutarhayrityksen liiketoimintasuunnitelman. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettavaosaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista: [Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](https://www.opintopolku.fi/ePerusteet-palvelussa)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti. Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Yrittäjämäinen toiminta	<ul style="list-style-type: none"> • yrittäjämäinen toiminta työntekijän roolissa • työntekijän velvollisuuksien ja oikeuksien tunteminen • omien mahdollisuuksien arvioiminen toimia yrittäjänä • puutarha-alan yrittäjyyteen liittyvä tiedonhankinta • markkinoinnin perusteet • vastuullinen toiminta yritys ympäristöissä 	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista • harjoitustyöt (esim. liikekirjeiden ja markkinointisuunnitelman laatiminen) • työssäoppimisen yhteydessä yrityksen toimintaan tutustuminen ja tämän perusteella kirjallisen yritys esittelyn laatiminen
Tapahtumien suunnittelu ja toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • puutarha-alan tapahtumien suunnitteleminen ja toteuttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista

	<p>yhteistyössä eri toimijoiden kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • oman alan tuotteiden ja palveluiden markkinointi ja hinnoittelu 	<ul style="list-style-type: none"> • erilaisten tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen; esimerkiksi toimipisteen vuotuinen Avoimet ovet-tapahtuma, Kevättapahtuma, Sadonkorjuumarkkinat, oman alan messut jne.
Yrityksen toiminta	<ul style="list-style-type: none"> • puutarha-alan yrityksen perustaminen • yritysmuotojen ja rahoitusvaihtoehtojen kartoitus ja vertailu • yritystoimintaan liittyvät riskit • kirjanpidon sekä henkilö- ja yritysverotuksen periaatteet • tuotannon kannattavuuteen vaikuttavien tekijöiden selvittäminen • työnantajan velvollisuuksien huomioon ottaminen omassa työssä 	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista • kumppaniyrityksen toimintaan tutustuminen (työelämäfoorumi) • tekee oman osaamisalan mukaisen puutarha-alan liiketoimintasuunnitelman
Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa	
-	-	

2.2 PUUTARHATUOTANNON OSAAMISALAN PAKOLLINEN TUTKINNON OSA

2.2.1 PUUTARHAKASVIEN TUOTTAMINEN (60 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- tunnistaa puutarhatuotannon kasveja
- laatia kasvikohtaisia tuotantosuunnitelmia valitun tuotantotavan mukaisesti
- viljellä yleisimpiä puutarhakasveja kasvihuoneessa ja avomaalla valitun tuotantotavan mukaisesti
- valita eri tilanteisiin sopivat kasvinsuojelumenetelmät
- ottaa työssään huomioon toiminnan laadulle asetetut vaatimukset ja vastuullisuuden
- tehdä yleisimpien puutarhakasvien sadonkorjuu- ja jatkokäsittelytyötä
- käyttää yleisimpiä puutarhatuotannon työvälineitä, koneita ja laitteita
- seurata alan kehitystä
- palvella asiakkaita
- arvioida tuotannon kannattavuutta
- ottaa huomioon työturvallisuusnäkökohdat ja ylläpitää työkykyä
- edistää kestäväen kehityksen toimintatapoja

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä ajankohtaisia kasvukauteen liittyviä kasvinviljelytyöitä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista:
[Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti.
Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Kasvihuoneviljelyosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> työkokonaisuuden kasvilajien tunnistaminen omiin töihin kuuluva kasvilajikohtainen tuotannon suunnittelu kasvihuoneviljelyn työtehtävissä vastuullinen ja turvallinen työskentely viljelyohjelmia ja laatujärjestelmiä noudattaen työprosesseissa tarvittavien koneiden ja laitteiden käyttäminen työkokonaisuuden kestävä kehityksen mukaiset toimintatavat	<ul style="list-style-type: none"> ryhmämuotoinen lähiopetus (kokonaisuuden hallinta: harjoitustyöt, esim. tärkeimpien kasviryhmien /-lajien tuntemus ja viljelyn suunnittelu, projektit) opintokäynnit / työskentely kasvihuoneviljely-yrityksissä (raportointi: portfolio, blogit tms. dokumentointi) työssäoppimisjakso(t) kasvihuoneyrityksessä (yritys, jossa työskentelyä kasvihuoneviljelyn työtehtävissä riittävän laajasti: kokonaisuuden hallinta) oppimismenetelmien ja –ympäristöjen valinnassa otetaan huomioon joustavat

		/ yksilölliset ratkaisut: esim. toppi-paikan valinta, laajennettu työvaltainen oppiminen
Avomaaviljelyosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> • työkokonaisuuden kasvilajien tunnistaminen • avomaaviljelyn eri mahdollisuuksien tunteminen (kasviryhvät) • työkokonaisuudessa tarvittavien koneiden ja laitteiden käyttäminen ja huoltaminen • omiin töihin kuuluva kasvilajikohtainen tuotannon suunnittelu • avomaapuutarhaviljelyn viljely- ja sadonkorjuutöissä vastuullinen ja turvallinen työskentely • työkokonaisuuden kestävä kehityksen mukaiset toimintatavat 	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus (kasviryhvät: tuntemus ja viljelyn suunnittelu, harjoitustyöt ym.) • opintokäynnit / työskentely avomaaviljely-yrityksissä (raportointi: portfolio, blogit tms. dokumentointi) • työssäoppimisjakso(t) avomaaviljely-yrityksessä • (yritys, jossa työskentelyä avomaaviljelyn työtehtävissä riittävän laajasti: kokonaisuuden hallinta) • oppimismenetelmien ja – ympäristöjen valinnassa otetaan huomioon joustavat / yksilölliset ratkaisut: esim. toppi-paikan valinta, laajennettu työvaltainen oppiminen)
Tuotanto-osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> • työkokonaisuuksien työtehtävissä kasvilajin (kasviryhmän) oleelliset kasvutekijävaatimukset • kasvihuonekasvien kasvunsäätelyn merkitys työkokonaisuuksissa • työkokonaisuuksissa puutarhakasvien kasvinsuojelutöihin osallistuminen (ennakointi – seuranta – toteutus) • tuotannon kannattavuuteen vaikuttavien tekijöiden selvittely, laskeminen ja vertailu • luomun periaatteet 	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus työkokonaisuuden keskeisistä aiheista (kasvinsuojelu, kasvunsäätely, kannattavuus, luomu) • oppimiskokemusten kokoaminen yhteiseksi osaamiseksi (esim. luomutila jollakin opiskelijalla) • työssäoppimisjaksoille suunniteltavat oppimistehtävät yrityksen tuotannon huomioon ottaen
Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa	
-	-	

2.3.1 VIHERALUEIDEN RAKENTAMINEN JA YLLÄPITOTÖIDEN TEKEMINEN (60 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- tunnistaa viheralan kasveja ja niiden kasvupaikkavaatimuksia
- suunnitella oman työnsä ohjeet, suunnitelmat ja sääolosuhteet huomioon ottaen
- tehdä materiaali- ja työmenekkilaskelmia
- tehdä viherrakentamiseen liittyviä mittauksia perusmittavälineillä
- tehdä maanrakennustöitä ja toimia töiden ohjaajana sekä asentaa maanalaisia rakenteita
- rakentaa erilaisia päällysteitä
- rakentaa kasvillisuusalueita ja antaa kasvien tarvitseman alkuhoidon
- laatia rakennettujen viheralueiden ylläpitosuunnitelmia
- ylläpitää rakennettuja viheralueita
- käyttää ja huoltaa yleisimpiä viheralan koneita ja laitteita
- toimia muuttuvissa olosuhteissa
- seurata alan kehitystä
- palvella asiakkaita
- verkostoitua alan muiden toimijoiden kanssa
- ottaa työssään huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden
  - tultuokortin suorittamiseen vaadittavat valmiudet
- käyttää henkilökohtaisia suojaimia ja ylläpitää työkykyä
- noudattaa kestävän kehityksen periaatteita.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä viherrakentamisen ja viheralueiden ylläpidon töitä rakennustyömaalla ja ylläpito-kohteessa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista:

[Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti.

Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Viheralueiden rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> • keskeisimpien viheralueiden turvallinen mittausta ja rakentaminen eri materiaaleista (puu, betoni ja luonnonkivi) • tärkeimpien viherrakentamisessa käytettävien koneiden käyttö • maarakentamisen laskennat ja keskeiset työtekniikat • materiaali- ja työmenekkilaskelmien laatiminen • viheralueiden kasvien istuttaminen ja nurmikon perustaminen • työnjohdon ja asiakaspalvelun merkitys vihertöissä • osaamisalalla tarvittava asiakaspalvelu • työkokonaisuuden töiden tekeminen taloudellisesti ja turvallisesti	<ul style="list-style-type: none"> • viheralueiden rakentamisharjoitukset oppilaitoksen ja yhteistyökumppanien viheralueilla • yritystyöt asiakkaiden ja yhteistyökumppanien viheralueilla • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista • opintokäynnit viheralueiden ylläpitokohteissa • työssäoppimisjaksot viheralan yrityksissä
Viheralueiden ylläpito	<ul style="list-style-type: none"> • keskeisimpien viheralueiden ylläpidon töiden tekeminen; koristekasvien leikkaus ja hoito, nurmikoiden hoito ja talvikunnossapito • ylläpitoluokitus ja ylläpitosuunnitelmien laatiminen • kestävä kehityksen huomioon ottaminen vihertöissä	<ul style="list-style-type: none"> • viheralueiden ylläpitotyöt oppilaitoksen ja yhteistyökumppanien viheralueilla • viheralueiden ylläpidon yritystyöt asiakkaiden ja yhteistyökumppanien viheralueilla
Viheralueiden kasvit	<ul style="list-style-type: none"> • viheralueiden koristekasvivalikoiman tunnistaminen • koristekasvien käyttäminen erityyppisillä viheralueilla	<ul style="list-style-type: none"> • kasvien tunnistus oppilaitoksen näytemailla ja puistoissa • kasvillisuuden käytön harjoitukset • opintomatkat lähialueiden koristekasvikohteisiin

Vaadittavat erillispätevyudet	Muuta huomioitavaa
Suosittelaaan tulityökorttikoulutusta	

2.4 KUKKA- JA PUUTARHAKAUPAN OSAAMISALAN PAKOLLINEN TUTKINNON OSA

2.4.1 ASIAKKAIDEN PALVELEMINEN JA MYYMÄLÄTYÖSKENTELY KUKKA- TAI PUUTARHAKAUPASSA (60 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- palvella asiakkaita kukkakaupassa tai puutarhamyymälässä
- neuvoa asiakkaita kasvien valinnassa, käytössä ja hoidossa
- hyödyntää tietolähteitä
- myydä ja pakata kukkakaupan tai puutarhamyymälän tuotteita ja etsiä niistä lisätietoja sekä edistää kestävien arvojen mukaisia tuotevalintoja
- tehdä tavallisimpia kukkasidontatöitä ja kirjoittaa töihin liittyvät korttitekstit
- ottaa vastaan ja välittää tilauksia sekä huolehtia tilausten toimittamisesta
- tunnistaa myymälän kasvit ja hoitaa niitä
- tunnistaa alalla käytettävät luonnonkasvit ja – materiaalit
- vastaanottaa, tarkastaa, sekä hinnoitella tuotteita
- laittaa tuotteet esille
- huolehtia myymälän siisteydestä
- toimia työyhteisössä ja arvostaa omaa työtään
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat
- ottaa työssään huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden
- ylläpitää työkykyä
- käyttää työtehtäväänsä kuuluvia suojaimia
- edistää kestäväen kehityksen toimintatapoja

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä ajankohtaisia kukka- tai puutarhamyymälän töitä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista: [Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](https://perusteet.fi)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti.
Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Kukkakauppaosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> • kukkakaupassa myytävien kasvien tunnistaminen suomalaisilla ja tieteellisillä nimillä • kukkakaupan kasvien hoitaminen ja niiden käsittely myyntikuntoon • tavallisimpien alalla käytettävien luonnonkasvien ja luonnonmateriaalien tunnistaminen sekä niiden keräämiseen liittyvät määräykset • tavallisimpien kukkasidontatöiden tekeminen (kimppu, asetelma ja surulaite) • myytävien tuotteiden pakkaaminen olosuhteet huomioiden • kasvibiologian merkityksen ymmärtäminen käytännön työssä • sommittelu- ja väriopin tietojen hyödyntäminen omassa työskentelyssä • tuotteiden myyvä esille laitto ja myymälätilan siistinä ja viihtyisänä pitäminen • kukkakaupan tuotevalikoimasta huolehtiminen hävikkiä välttämällä ja syntyneiden jätteiden lajittelun osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista • harjoitustyöt (kokonaisuuksien ymmärtäminen ja hallinta, valokuvaus ja TVT-osaaminen) • yksilölliset ja tavoitteelliset oppimistehtävät • mahdollisten tilaustöiden toteuttaminen • opintokäynnit kukka- ja tarviketukuissa (raportointi, TVT-osaaminen) • työssäoppiminen kukkakaupassa ja/tai kukkatukussa <p>(oppimistehtävät, dokumentointi, TVT-osaaminen)</p>

<p>Puutarhamyymäläosaaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • puutarhamyymälässä myytävien kasvien tunnistaminen suomalaisilla ja tieteellisillä nimillä • puutarhamyymälän kasvien hoitaminen • puutarhamyymälän tuotevalikoiman tunteminen • asiakkaan neuvominen kasvien valinnassa, käytössä ja hoidossa • myytävien tuotteiden ja palveluiden esittely huomioiden ympäristöasiat ja kestävän kehityksen näkökohdat • tuotteiden myyvä esille laitto ja myymälätilan siistinä ja viihtyisänä pitäminen • puutarhamyymälän tuotevalikoimasta huolehtiminen hävikkiä välttämällä ja syntyneiden jätteiden lajittelun osaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista (kasvi- ja tuotetuntemus) • harjoitustyöt (esillepanot, kokonaisuuksien ymmärtäminen ja hallinta) • opintokäynnit (raportointi) • työssäoppiminen puutarhamyymälässä (oppimistehtävät, raportointi)
<p>Asiakaspalvelu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • asiakkaiden palveleminen kotimaisella kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä (englanti) • myytävien tuotteiden vastaanotto, tarkastus ja hinnoittelu • tuotteiden alennusten ja arvonlisäveron laskeminen • kukka- ja puutarhakaupan tuotteiden myynti ja rahastaminen • tilauksien vastaanotto ja välittäminen • kukkasidontatöihin liittyvien korttitekstien kirjoittaminen • kasvien tukkukauppaan liittyvien määräysten ymmärtäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista (englannin kieli, hinnoittelu, alennusten ja arvonlisäveron laskeminen, tilausten vastaanottaminen, tekstaus) • harjoitustyöt • yksilölliset ja tavoitteelliset oppimistehtävät • työssäoppiminen kukkakaupassa sekä puutarhamyymälässä (oppimistehtävät, raportointi)
<p>Vaadittavat erillispätevydet</p>	<p>Muuta huomioitavaa</p>	
<p>-</p>	<p>-</p>	

2.5.1 TAIMITARHAKASVIEN TUOTTAMINEN (15 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- tunnistaa taimitarhatuotannon kasveja
- suunnitella taimitarhakasvien viljelyn lisäyksestä tuotteen myyntiin valittua tuotantotapaa noudattaen
- suunnitella työnsä
- tehdä taimitarhakasvien lisäys-, istutus- ja hoitotoita valittua tuotantotapaa noudattaen
- tehdä nosto-, varastointi- sekä kauppakunnostustöitä
- käyttää taimitarhatuotannon työvälineitä, koneita ja laitteita
- tehdä muistiinpanot viljelytoimenpiteistä
- seurata alan kehitystä
- ottaa työssään huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden
- käyttää henkilökohtaisia suojaimia ja ylläpitää työkykyä
- edistää kestäväen kehityksen toimintatapoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa suunnittelemalla omaa työtään ja tekemällä turvallisesti koneita, laitteita, välineitä ja materiaaleja hyödyntäen ajankohtaisia taimitarhatuotannon lisäys-, hoito-, nosto-, kauppakunnostus- ja varastointitöitä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista: [Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti. Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Taimitarhakasvien tuottaminen	<ul style="list-style-type: none"> • taimitarhatuotannon kasvien, tuotannon kokonaisuuden ja eri kasviryhmiä tuotannon erityispiirteiden tunteminen • esimerkkikasvin viljelyn kulun suunnitteleminen lisäystävän valinnasta myyntikuntoiseksi taimeksi • tuotantotavan mukainen työskentely taimitarhatuotannon erilaisissa työtehtävissä • turvallisen, vastuullisen ja kestävä kehityksen toimintatapojen mukainen työskentely 	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista • yksilölliset ja tavoitteelliset oppimistehtävät • opintokäynnit taimitarhayrityksissä (raportoinnit) • työssäoppiminen alan yrityksissä (tutkinnon osan suoritusmahdollisuus vain työssäoppimiseen liittyen)
Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa	
-	-	

2.5.2 KASVIRYHMÄN TUOTTAMINEN (10 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- suunnitella valitun kasviryhmän tuotantoprosessit valittua tuotantotapaa noudattaen
- suunnitella työnsä
- tehdä kasviryhmäkohtaisia viljely-, sadonkorjuu-, varastointi-, kauppakunnostus- tai jatkojalostustöitä
- huoltaa ja käyttää tuotantoketjun koneita, laitteita ja työvälineitä
- tehdä muistiinpanot viljelytoimenpiteistään
- seurata alan kehitystä
- ottaa työssään huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden
- käyttää henkilökohtaisia suojaimia ja ylläpitää työkykyä
- edistää kestävä kehityksen toimintatapoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa suunnittelemalla ja tekemällä ajankohtaisia kasvin viljelyyn, sadon käsittelyyn/jatkojalostukseen liittyviä töitä, tilojen puhtaana- ja kunnossapitotöitä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista:
[Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti.
Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Kasviryhmän tuottaminen	<ul style="list-style-type: none"> • valitun kasviryhmän kasvien, kokonaisuuden ja sen viljelyn suunnittelun osaaminen • valitun kasviryhmän viljelyn työkokonaisuuksiin kuuluvien töiden tekeminen • kasviryhmän viljelytöissä tarvittavien koneiden ja laitteiden käyttäminen sekä huoltaminen • turvallisen, vastuullisen ja kestävä kehityksen toimintatapojen mukainen työskentely	<ul style="list-style-type: none"> • työssäoppiminen alan yrityksessä (tutkinnon osan suorittamisen perusedellytys soveltuva yritysympäristö; tutkinnon osan suoritusmahdollisuus vain työssäoppimiseen liittyen myös mahdollinen) • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista • yksilölliset ja tavoitteelliset oppimistehtävät • opintokäynnit puutarhaviljely-yrityksissä (raportoinnit)
Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa	
-	-	

2.5.6 VIHERALUEIDEN KIVITÖIDEN TEKEMINEN (15 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- rakentaa ulkoalueiden betoni- ja luonnonkivipäällysteitä
- rakentaa kivimuureja kivi- tai betonimateriaaleista
- rakentaa ulkoportaita kivi- tai betonimateriaaleista
- asentaa vesikouruja sekä reunatukia ja -kiviä

- työstää betoni- ja kivimateriaaleja
- lajitella jätteitä ja huolehtia kierrätyksestä
- ottaa työssään huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden
- käyttää henkilökohtaisia suojaimia ja ylläpitää työkykyä
- edistää kestävästä kehityksen toimintatapoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä betoni- tai kivirakenteisiin liittyviä töitä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista: [Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti. Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Viheralueiden kivitöiden tekeminen	<ul style="list-style-type: none"> • ulkoalueiden betoni- ja luonnonkivipäällysteiden rakentaminen • muurien rakentaminen kivi- tai betonimateriaaleista • kivitöissä tarvittavien mittausslaitteiden sekä muiden laitteiden ja koneiden käyttäminen vaadittavia suojaimia käyttäen • kestävästä kehityksen periaatteiden mukainen 	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus oppilaitoksen työhallissa ja viheralueilla • opintokäynnit viherrakennuskohteissa • työssäoppimisjaksot viherrakennusyrityksissä

	työskentely materiaaleja säästäen	
Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa	
-	-	

2.5.9 VIHERRAKENTAMISEN KASVIEN KÄYTTÄMINEN PIHASUUNNITTELUSSA (10 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- tunnistaa ja nimetä viheralueilla käytettäviä kasveja
- etsiä tietoa kasveista ja niiden ominaisuuksista ja lajikohtaisesta hoidosta
- suunnitella pienpihan tilanjaon, maastonmuotoilun, rakenteet, kasvillisuuden ja pintamateriaalit
- valita pihan kasvit niiden ominaisuuksien ja kasvupaikkavaatimusten mukaan
- laatia yleis- ja istutussuunnitelman sekä työselityksen
- laatia suunnitelman kustannusarvion
- neuvoa asiakasta kasvivalinnoissa ja kasvien hoidossa
- noudattaa kestäväen kehityksen periaatteita.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä omakoti- tai rivitalopihaan yleis- tai istutussuunnitelman ja siihen liittyvät työselitykset ja kustannusarvion. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista: [Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti. Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Viherrakentamisen kasvien käyttäminen pihasuunnittelussa	<ul style="list-style-type: none"> • viheralueilla käytettävien kasvien tunnistaminen ja nimeäminen • tiedon etsiminen kasveista, niiden ominaisuuksista ja lajikohtaisesta hoidosta • pihan kasvien valitseminen niiden ominaisuuksien ja kasvupaikkavaatimusten mukaan • istutussuunnitelman sekä siihen liittyvien asiakirjojen laatiminen manuaalisesti ja tietokoneavusteisesti • asiakkaan neuvominen kasvivalinnoissa ja kasvien hoidossa	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus oppilaitoksessa • pihasuunnittelun harjoitustyöt manuaalisesti ja TVT-osaamista hyödyntäen • työssäoppimisjaksot puutarha-alan yrityksissä
Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa	
-	-	

2.5.10 PUUVARTISTEN KASVIEN HOITAMINEN (10 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- määrittää puuvartisten kasvien kasvukunnon ja laatia niille hoito-ohjeita
- leikata puita ja pensaita
- istuttaa puuvartisia kasveja
- kaataa puun ja raivata kasvillisuutta
- käyttää työssä tarvittavia koneita ja laitteita (mm. moottori- ja raivaussaha, henkilönostin, oksasaha)
- lajitella jätteitä ja huolehtia kierrätyksestä
- ottaa työssään huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden
- käyttää henkilökohtaisia suojaimia ja ylläpitää työkykyä
- edistää kestävästä kehityksen toimintatapoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä puuvartisten kasvien hoitoon liittyviä töitä. Työtä tehdään siinä

laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista:
[Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti.
Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Puuvartisten kasvien hoitaminen	<ul style="list-style-type: none"> • puuvartisten kasvien kasvukunnon määrittäminen ja hoito-ohjeiden antaminen • viheralueiden puiden ja pensaiden leikkaaminen • puun kaataminen oikeaoppisesti ja työkokonaisuuden kasvillisuuden raivaaminen • työskentely vaadittavia suojaimia käyttäen koneita ja laitteita käytettäessä • turvallisen ja vastuullisen työskentelyn osaaminen • kestävä kehityksen toimintatapojen huomioon ottaminen työskentelyssä	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista • ryhmämuotoinen käytännön opetus oppilaitoksen viheralueilla • yritystyöt lähialueen asiakkaiden viheralueilla • opintokäynnit viheralueiden ylläpitokohteissa • työssäoppimisjaksot viheralan yrityksissä (tutkinnon osan suoritusmahdollisuus myös työssäoppimiseen liittyen)
Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa	
-	Henkilönostimen käyttö edellyttää asianmukaista henkilönostinkoulutusta.	

2.5.11 KUKKASIDONTATÖIDEN TEKEMINEN (10 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- tehdä sidontatöitä
- valita materiaalin sidontatöihin
- tunnistaa yleisimmät kukkasidonnassa käytettävät kasvit
- hoitaa kukkasidonnassa käytettäviä kasveja
- pakata sidontatöitä
- seurata alansa kehitystä
- ottaa huomioon työskentelyn turvallisuuden
- tehdä yhteistyötä alan muiden toimijoiden kanssa
- edistää kestävän kehityksen mukaisia toimintatapoja

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa suunnittelemalla ja tekemällä ajankohtaisia kukkasidontatöitä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista: [Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti. Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Kukkasidontatöiden tekeminen	<ul style="list-style-type: none"> • asiakaslähtöisten ja ajanmukaisten kukkasidontatöiden	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista • harjoitustyöt

	<p>tekeminen sidontamateriaalia soveltaen ja hävikkiä välttäen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kukkasidontatöiden pakkaaminen olosuhteet huomioiden • yleisimpien kukkasidonnassa käytettävien kasvien tunnistaminen suomalaisilla ja tieteellisillä nimillä • kukkasidonnassa käytettävien kasvien käsittely myyntikuntoon ja niiden hoitaminen turvallinen työskentely huomioiden • väri- ja sommitteluopin perusteiden soveltaminen töissään • kestävän kehityksen toimintatapojen huomioiminen työskentelyssä 	<ul style="list-style-type: none"> • yksilölliset ja tavoitteelliset oppimistehtävät • mahdollisten tilaustöiden toteuttaminen • työssäoppiminen kukkakaupassa
Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa	
-	-	

2.5.13 TILOJEN TAI TAPAHTUMIEN KORISTELU JA NÄYTTELYTOIMINTA (10 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- tehdä erilaisiin tilaisuuksiin ja tiloihin sopivia kukkasidontatöitä
- suunnitella ja rakentaa näyttely- tai messuosastoja
- asetella näyttelyn tai messujen tuotteet esille
- käyttää luonnonmateriaalia koristelutöissä
- hoitaa ja huoltaa koristelutöitä
- hinnoitella koristelun
- ottaa huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden
- edistää kestävän kehityksen toimintatapoja

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä koristeluun tai näyttely- ja messurakentamiseen liittyviä töitä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista:
[Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](https://perusteet.fi)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti.
 Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Tilojen tai tapahtumien koristelu ja näyttelytoiminta	<ul style="list-style-type: none"> • erilaisiin tilaisuuksiin ja tiloihin sopivien kukkasidontatöiden tekeminen luonnonmateriaalia hyödyntäen ja hävikkiä välttäen • näyttely- ja messuosastojen ideointi, suunnittelu ja toteuttaminen ryhmän jäsenenä toiminnan vastuullisuus ja turvallisuus huomioiden • tarvittavien rakennelmien ja rekvisiitan tekeminen ja niiden asianmukainen esille laitto • tilaisuuksissa ja tapahtumissa käytettävien koristelutöiden huoltaminen ja hoitaminen • tehtyjen koristelutöiden hinnoittelun osaaminen • kestävän kehityksen toimintatapojen huomioiminen työskentelyssä 	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista • harjoitustyöt • yksilölliset ja tavoitteelliset oppimistehtävät • mahdollisten tilaustöiden toteuttaminen • työssäoppiminen kukkakaupassa
Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa	
-	-	

2.5.15 VIHERSISUSTUSKASVIEN ISTUTUS- JA HUOLTOTYÖT (10 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- tunnistaa keskeisimmät vihersisustuskasvit ja niiden kasvupaikkavaatimukset
- suunnitella viherkasvi-istutuksia
- istuttaa ja huoltaa vihersisustuksessa käytettäviä kasveja
- tunnistaa viherkasvien tuholaiset ja osaa torjua niitä
- toimia asiakaspalvelutilanteissa
- noudattaa kestävän kehityksen periaatteita
- ottaa huomioon työskentelyn turvallisuuden ja vastuullisuuden.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä vihersisustukseen ja -huoltoon liittyviä töitä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista:

[Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti.

Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Vihersisustuskasvien istutus- ja huoltotyöt	<ul style="list-style-type: none"> • vihersisustuksessa käytettävien keskeisten kasvilajien tunnistaminen • vihersisustusistutuksien suunnittelu ja toteuttaminen • vihersisustuskasvien huoltotöiden tekeminen kasvatusmenetelmän ja	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmämuotoinen lähiopetus keskeisimmistä aiheista • tavoitteelliset yksilölliset oppimistehtävät • oppilaitoksen / yritysten tiloissa toteutettavat asiakas- ja harjoitustyöt • opintokäynnit vihersisustuskohteisiin ja alan

	<p>vallitsevien olosuhteiden edellyttämällä tavalla</p> <ul style="list-style-type: none"> • vihersisustussuunnitelman laatiminen • viherkasvien tyyppillisten kasvintuhoojaongelmien tunnistaminen ja niiden ratkaiseminen • käytännön työprosesseissa toimiminen asiakaspalvelutilanteiden edellyttämällä tavalla • turvallisuuden ja vastuullisuuden huomioon ottaminen työskentelyssä • kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen työskentelyssä 	<p>yrityksiin (esimerkiksi Viherlandian vihersisustuspalvelut)</p> <ul style="list-style-type: none"> • työssäoppiminen vihersisustuspalveluja tarjoavassa yrityksessä
Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa	
-	-	

2.5.16 ASIAKKaidEN NEUVOMINEN PUUTARHAMYYMÄLÄSSÄ (10 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja

- osaa tunnistaa yleisimmät myynnissä olevat puutarhamyymälän kasvit
- esitellä kasvien kasvupaikkavaatimukset
- esitellä työpaikkansa tuotevalikoimaa
- neuvoa asiakasta myymälän lajittelussa olevien tuotteiden valinnassa, käytössä ja hoidossa sekä pihan rakentamiseen liittyvissä ongelmissa kestäviä arvoja edistäen
- tehdä kasvien ja tarvikkeiden valintaan liittyviä ehdotuksia asiakkaalle istutussuunnitelmien perusteella
- palvella asiakkaita
- suunnitella tuotevalikoiman kehittämistä ja ostojen ajoitusta valitsemansa tuoteryhmän osalta
- seurata tuotteiden riittävyttä vastuualueellaan ja tiedottaa esimiehelleen puutteista
- tuottaa selkeää informaatiomateriaalia asiakkaita varten
- etsiä tietoa puutarhakauppaan liittyvästä lainsäädännöstä, määräyksistä ja kansainvälisistä sopimuksista ja tuntee taimikauppaan liittyvää tietojen arkistointia ja vastuukysymyksiä
- noudattaa ympäristön ja työyhteisön kannalta kestävän toiminnan periaatteita.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä puutarhakauppaan liittyviä töitä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista: [Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti. Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Asiakkaiden neuvominen puutarhamyymälässä	<ul style="list-style-type: none"> yleisimpien puutarhamyymälän kasvien tunnistaminen suomalaisilla ja tieteellisillä nimillä ehdotuksien tekeminen kasvivalinnoista asiakkaille kasvupaikkavaatimukset ja asiakkaan istutussuunnitelma huomioon ottaen myymälän tuotevalikoiman esittely asiakkaille sekä tuotteiden valintaan, käyttöön ja hoitoon liittyvien neuvojen antaminen asiakkaiden palveleminen ja rahastaminen myymälän tuotevalikoiman kehittämiseen ja ostotoimintaan tutustuminen sekä tuotteiden riittävyden seurannan osaaminen myymälässä tarvittavan informaatiomateriaalin tuottaminen puutarhakauppaan liittyvän lainsäädännön tiedostaminen määräykset huomioon ottava vastuullinen toiminta kestävän kehityksen toimintatapojen huomioon ottaminen työskentelyssä	<ul style="list-style-type: none"> harjoitustyöt yksilölliset ja tavoitteelliset oppimistehtävät työssäoppiminen puutarhamyymälässä (tutkinnon osan suoritusmahdollisuus vain työssäoppimiseen liittyen)

Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa
-	-

2.5.17 YRITYSTOIMINNAN SUUNNITTELU (15 OSP)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- arvioida oman osaamisensa tuotteistamista tai markkinoilla olevaa liiketoimintamahdollisuutta
- selvittää perustettavan yrityksen liiketoimintaympäristöä ja kilpailutilannetta
- esittää liikeidean ja yritysmuodon
- laatia yritykselle liiketoimintasuunnitelman
- laatia yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa suunnitteleamalla yrityksen perustamiseen ja toimintaan liittyvät tehtävät. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit

Tutkinnon osan arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit löytyvät perustutkinnon perusteista:
[Tutkinnon osan arviointitiedot opintopolku.fi ePerusteet -palvelussa](#)

Oppimisen arviointi*

Edistymisestä annetaan palautetta suullisesti tai kirjallisesti.
 Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja, eikä se vaikuta osaamisen arviointiin.

Osaamisen arviointi*

Osaamisen arviointi suoritetaan arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti asteikolla 1-3.

*Arvioinnista kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Teema	Keskeiset sisällöt	Osaamisen hankkiminen esimerkkejä
Oman yritystoiminnan suunnittelu	<ul style="list-style-type: none"> • alan liiketoimintamahdollisuuksien arviointi • alaa koskevan lainsäädännön selvittäminen • kilpailutilanteen ja liiketoimintaympäristön selvittäminen • oman osaamisen tuotteistamisen arviointi • liikeidean hahmottaminen 	<p>Yrittäjyyden verkko-opinnot, lähiopinnot oppilaitoksessa tai starttirahaan oikeuttava koulutus</p> <p>Yrittäjyyden työpajatoiminta</p> <p>Yritysvierailut ja yrittäjävierailut oppilaitoksessa</p>
Liiketoimintasuunnitelman ja perustamisasiakirjojen laatiminen	<ul style="list-style-type: none"> • liiketoimintasuunnitelman laatiminen sisältäen: <ul style="list-style-type: none"> ○ markkinoiden ja kilpailutilanteen kehitysnäkymät ○ yrityksen eri toimintojen hallinnointi ja resursointi ○ budjetti ○ rahoitussuunnitelma ○ riskienhallinta-analyysi ○ turvallisuussuunnitelma • yritysmuodon valinta • yrityksen perustamiseen liittyvien asiakirjojen laatiminen 	<p>Kirjallisten asiakirjojen tuottaminen ohjeiden mukaisesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liiketoimintasuunnitelman laatiminen • yrityksen perustamisasiakirjojen laatiminen <p>Internet-palvelujen ja lomakkeiden hyödyntäminen, esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • www.ytj.fi (mm. perustamisasiakirjat) ja • www.yrityssuomi.fi (mm. Oma Yritys-Suomi – palvelu yrittäjyyttä suunnitteleville)
Vaadittavat erillispätevydet	Muuta huomioitavaa	
-	-	

2.5.18 TUTKINNON OSA AMMATILLISESTA PERUSTUTKINNOSTA

Tähän perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi ammatillinen tutkinnon osa ammatillisista perustutkinnoista, joiden tutkinnon perusteet Opetushallitus on määrännyt.

Näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon voi valita ainoastaan niitä tutkinnon osia, jotka sisältyvät näyttötutkinnon muodostumiseen.

2.5.19 TUTKINNON OSA AMMATTITUTKINNOSTA TAI ERIKOISAMMATTITUTKINNOSTA

Tähän perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi ammatillinen tutkinnon osa niistä ammattitutkinnoista tai erikoisammattitutkinnoista, joiden tutkinnon perusteet Opetushallitus on määrännyt.

3 YHTEISET TUTKINNON OSAT

Yhteiset tutkinnon osat eivät koske näyttötutkintoja.

4 VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT

Vapaasti valittavat tutkinnon osat eivät koske näyttötutkintoja.

5 TUTKINTOA YKSILÖLLISESTI LAAJENTAVAT TUTKINNON OSAT

Tutkintoa yksilöllisesti laajentavat tutkinnon osat eivät koske näyttötutkintoja.

6 KAIKKIA PERUSTUTKINTOJA KOSKEVIA YHTEISIÄ OHJEITA

6.1 ARVIOINTI

Arvioinnissa on kaksi eri ulottuvuutta: **Oppimisen arviointi ja osaamisen arviointi**. Oppimisen arviointi on opiskelijan tai tutkinnon suorittajan oppimisen edistymisen seuraamista ohjaamalla ja kannustamalla opiskelijaa. Oppimisen arvioinnin tavoitteena on, että opiskelija tietää mitä hän osaa ja mitä vielä pitää oppia. Oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta. Opiskelijaa ohjataan kehittämään itsearviointitaitojaan ja mahdollisiin oppimisvaikeuksiin puututaan ajoissa.

Oppimisesta ei anneta arvosanaa, mutta oppimisen eteneminen merkitään tutkinnon osittain tai teemoittain (tutkinnon osan osa) Wilmaan S-merkinnällä. Näyttötutkinnoista S-merkintää käytetään kaikesta valmistavasta koulutuksesta. Wilmassa käytettävät merkinnät oppimisen seurannassa:

S = (oppimistavoitteet) saavutettu

SK = (oppimistavoitteiden) saavuttaminen kesken

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelijan osaamista ja näyttötutkinnoissa tutkinnon suorittajan **osaamista arvioidaan** aina suhteessa tutkinnon perusteissa oleviin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Ammattitaitovaatimukset ja yhteisten tutkinnon osien osaamistavoitteet (ei näyttötutkinnoissa) vastaavat kysymykseen, mitä on osattava ja

arviointikriteerit kysymykseen, minkä tasoisesti edellytetty osaaminen hallitaan. Arviointiasteikko osaamisen arvioinnissa on:

3 = Kiitettävä

2 = Hyvä

1 = Tyydyttävä

Seuraavassa taulukossa on esitetty mitä eroa on oppimisen ja osaamisen arvioinnilla, ja miten osaamisen arviointi toteutetaan ja siitä päätetään ammatillisessa peruskoulutuksessa (pois lukien yhteiset tutkinnon osat) ja näyttötutkinnoissa. Kun opiskelija suorittaa **oppisopimuksella** perustutkinnon ammatillisena peruskoulutuksena, arviointi ja siitä päättäminen toteutetaan kuten ammatillisessa peruskoulutuksessa on ohjeistettu. Kun opiskelija suorittaa oppisopimuksella ammatillisen perustutkinnon näyttötutkintona, hänen tutkintosuorituksensa arviointi ja siitä päättäminen toteutetaan näyttötutkintojärjestelmän toimintatavan mukaisesti.

OPPIMISEN ARVIINTI AMMATILISESSA PERUSKOULUTUKSESSA JA NÄYTTÖTUTKINTOON VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA		
	Ammatillinen peruskoulutus (ammatilliset tutkinnon osat)	Näyttötutkinto
Oppimisen arviointi/ oppimisen arviointi näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa	<p>Opettaja tai työpaikkaohjaaja arvioi opiskelijan oppimisen edistymistä ohjaamalla ja kannustamalla tutkinnon ammattitaitovaatimusten ja tavoitteiden saavuttamiseen. Edistymisestä annetaan palaute suullisesti tai kirjallisesti.</p> <p>Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja.</p>	<p>Opettaja tai työpaikkaohjaaja arvioi tutkinnon suorittajan edistymistä valmistavan koulutuksen aikana ohjaamalla ja kannustamalla tutkinnon ammattitaitovaatimusten saavuttamiseen. Edistymisestä annetaan palaute suullisesti tai kirjallisesti.</p> <p>Oppimisen arvioinnissa ei käytetä arvosanoja.</p>
OSAAMISEN ARVIINTI		
Ammattitaidon osoittaminen	<p>Ammattitaito osoitetaan pääasiassa työtä tekemällä eli ammattiosaamisen näytöllä työelämän edellyttämänä kokonaisuuksien hallintana toimielimen hyväksymän suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Mikäli ammattitaitovaatimukset eivät tule kattavasti osoitettua työpaikalla, pitää näyttö täydentää jossakin muussa näyttöpaikassa tai oppilaitoksessa. Ammattiosaamisen näytön lisäksi voi olla myös muuta</p>	<p>Ammattitaito osoitetaan tutkintotilaisuuksissa pääsääntöisesti työelämän todellisissa työtehtävissä tutkinnon suorittajan henkilökohtaisen tutkintosuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Käytännön työtehtävien ja hyväksytyjen tutkintoon sisältyvien erillispätevyyslisäysten lisäksi tutkintosuorituksia voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti ja luotettavasti osoitetuiksi</p>

	<p>osaamisen arviointia tutkinnon perusteiden mukaisesti.</p> <p>Ammattiosaamisen näytön arvioinnista päättävät opettajat ja työelämän edustajat yhdessä.</p>	<p>(mm. kirjalliset kuvaukset, videointi ja haastattelu).</p> <p>Työnantajien, työntekijöiden sekä opetusalan edustajat arvioivat tutkintosuoritukset.</p> <p>Itsenäisiä ammatinharjoittajia voidaan käyttää myös arvioijina, jos se on alalle tyypillistä.</p>
Arvioijat	<p>Muilla kuin opettajilla tulee olla sellainen kyseisen alan asiantuntijuus, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa.</p> <p>Toimielin päättää ammattiosaamisen näytön arvioijat.</p>	<p>Arvioijilla tulee olla hyvä alan ammattitaito. Vähintään yhdellä arvioijalla tulee olla näyttötutkintomestarikoulutus silloin, kun tehdään tutkinnon osan kolmikantainen arviointiesitys.</p> <p>Tutkintotoimikunta hyväksyy arvioijat.</p>
Arvioinnin toteuttaminen	<p>Arviointi suoritetaan perustutkinnon perusteiden arvioinnin kohteiden ja arviointikriteerien mukaisesti kolmiportaisella asteikolla 1–3.</p> <p>Ammattiosaamisen näytön jälkeen pidetään arviointikeskustelu, johon osallistuvat opiskelija, työpaikkaohjaaja ja opettaja.</p> <p>Arviointikeskustelussa opiskelija esittää oman itsearviointinsa, ja hänellä on mahdollisuus suullisesti täydentää ammattiosaamisen näyttöään.</p> <p>Keskustelun tavoitteena on saada yhteinen näkemys opiskelijan osaamisesta, joka kirjataan arvioinnin kohteittain ammattiosaamisen näyttöjen arviointilomakkeelle.</p>	<p>Arviointi suoritetaan tutkintojen perusteiden arvioinnin kohteiden ja arvioinnin kriteerien mukaisesti, ammatillista perustutkintoa suorittavilla kolmiportaisella asteikolla 1–3 ja ammatti- ja erikoisammattitutkintoa suorittavilla asteikolla hyväksytty/hylätty.</p> <p>Arvioijat tallentavat tutkintosuorituksesta tekemänsä havainnot arviointilomakkeelle, jonka pohjalta mahdollisen muun arviointiaineiston kanssa tehdään tutkinnon osan arviointiesitys. Tutkintosuoritusten arvioinnit kirjataan arviointilomakkeelle.</p> <p>Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Tämä itsearviointi toteutetaan näyttötutkinnon järjestämissuunnitelmassa sovitulla tavalla.</p> <p>Tutkinnon suorittajaa kuullaan tarvittaessa tutkintotilaisuuden aikana tai sen päätyttyä.</p>
Arvosanasta päättäminen	<p>Arviointikeskustelun päätteeksi pääsääntöisesti opettaja ja työpaikkaohjaaja yhdessä päättävät ammattiosaamisen näytön</p>	<p>Kun tutkinnon suorittaja on osoittanut kaikki tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ja niiden arviointi on dokumentoitu, arvioijat</p>

	<p>arvosanan. Muusta tutkinnon osaan sisältyvästä osaamisen arvioinnista päättävät opettajat.</p> <p>Tutkintotodistuksen arvosanat määräytyvät osaamisen arvioinnin mukaan.</p>	<p>tekevät tutkinnon osan arviointiesityksen tutkintotoimikunnalle. Arviointiesitys tehdään tutkinnon suorittajan arviointiaineiston perusteella. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa esitetään tutkinnon osan hyväksymistä tai hylkäämistä. Ammatillisissa perustutkinnoissa arvioijaryhmä päättää, millaisella arvosanalla tutkinnon osa esitetään hyväksyttäväksi. Tutkintotoimikunta päättää arvioinnista.</p> <p>Tutkintotodistuksen arvosanat määräytyvät osaamisen arvioinnin mukaan.</p>
--	---	---

Lähde: Arvioinnin opas: Ammatillinen peruskoulutus, näyttötutkinnot. Opetushallitus, Oppaat ja käsikirjat 2015:2

Yhteiset tutkinnon osat muodostavat neljä temaattista kokonaisuutta, joiden osa-alueisiin osaamistavoitteet on laadittu. Näiden neljän tutkinnon osan arvosanat kirjataan tutkintotodistukseen ja osa-alueiden arvosanat kirjataan opiskelijan opintosuoritusrekisteriin. Osaaminen arvioidaan oppilaitoksessa tavoitteiden ja arviointikriteerien mukaisesti. Arvioitavat suoritukset on pyritty laatimaan mahdollisimman pitkälle työelämän todellisia tilanteita vastaaviksi. Näin ne vahvistavat opiskelijan ammatillista osaamista.

Lisätietoa arvioinnista saat Etelä-Savon ammattiopiston arviointisuunnitelmasta sekä tutkintokohtaisista ammattiosaamisen näyttöjen toteutus- ja arviointisuunnitelmista, jotka löytyvät Esedun internetsivujen [Opetussuunnitelmat](#)-alasivulta.

6.2 TYÖSSÄOPPIMINEN

Työssäoppiminen on aidoissa työympäristöissä tapahtuvaa tavoitteellista ja ohjattua opiskelua. Etelä-Savon ammattiopistossa kaikkiin ammatilliseen peruskoulutukseen suoritettaviin ammatillisiin perustutkintoihin sisältyy työssäoppimisella hankittua osaamista vähintään 35 osaamispisteen verran. Aikuiskoulutuksessa työssäoppimisen kesto vaihtelee henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti. Lisätietoa ohjauksesta saat Esedun Työssäoppimisen oppaasta, joka löytyy Esedun internetsivujen [Opetussuunnitelmat](#)-alasivulta.

6.3 OHJAUS

Opiskelijalla on oikeus saada opetusta ja ohjausta, oikeus saada henkilökohtaista ja muuta tarpeellista opinto-ohjausta (Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta 787/2014, 29§).

Opiskelijalla on oikeus saada opetusta sekä henkilökohtaista ja muuta tarpeellista ohjausta. Opiskelijan arvioinnilla ohjataan ja kannustetaan opiskelua sekä kehitetään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. (Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 788/2014 9b.)

Ohjauksen toteuttamisen lähtökohtana on, että opiskelija saa valmiudet toimia oppilaitosyhteisössään, suunnitella opintojaan ja sitoutua opiskeluun. Ohjaus on koko opiskeluajan jatkuva prosessi, jonka tavoitteena on kannustaa ja tukea opiskelijan itsetuntoa ja ammatillista kasvua. Ohjaus on tavoitteellista ja se perustuu opiskelijan tarpeisiin. Se on luonteeltaan tiedottavaa ja vuorovaikutteista, ammatillisen suuntautumisen ja kehittymisen ohjausta sekä opiskelun ja oppimisen ohjausta.

Opiskelijan ohjaus on moniammatillista yhteistyötä. Ammatillisen koulutuksen opettajan rooli on kannustava ja ohjaava (oppimisen arviointi). Jokaisella ryhmällä on lisäksi oma ryhmänohjaaja, joka vastaa ryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemisestä. Ryhmänohjaaja tekee tiivistä yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa, jolla on päävastuu opinto-ohjauksesta ammatillisessa peruskoulutuksessa. Näyttötutkinnoissa päävastuu ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta on vastuupettajalla/ryhmänohjaajalla ja/tai tutkintovastaavalla. Ohjauksessa tehdään yhteistyötä myös kodin ja oppilaitoksen välillä sekä talon sisäisten ja ulkopuolisten verkostojen kanssa.

Etelä-Savon ammattiopistossa jokaiselle opiskelijalle tehdään opintojen alkuvaiheessa joko HOPS (=henkilökohtainen opiskelusuunnitelma), HEKO (=henkilökohtaistamissuunnitelma näyttötutkinnoissa) tai HEO (=henkilökohtainen opiskeluohjelma oppisopimuskoulutuksessa), jota päivitetään opintojen aikana. Erityisopetusta tarvitsevalle opiskelijalle laaditaan aina kirjallinen henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS).

Lisätietoa ohjauksesta saat Esedun ohjaussuunnitelmasta, joka löytyy Esedun internetsivujen [Opetussuunnitelmat](#)-alasilulta